

Az én asztalom - Jazz-kocsmá

2009 május 27. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [1](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Uramisten, mennyire tudunk felejteni! Mármost azok, akik többet vagy kevesebbet megélték a népi demokrácia korából. Volt id?, amikor egyáltalán nem lehetett utazni sehová (olyankor hangsúlyozottan nem, amikor internálták vagy kitelepítették az embert).

Azután jött egy idő, amikor már a „testvéri” Csehszlovákiába át lehetett menni, s bár kemény idők jártak ott is, de a hitleri bevonulásig prosperáló, erőteljes ipari állam valamennyit megőrzött ebből a sztálinizmus nyomása alatt is, és a hazai hadikommunizmusból átrándulni egy kis csehszlovák bevásárlásra eldorádói élménynek számított. Majd Moszkva kibékült Titóval, aki immáron nem számított láncos kutyanak, és a jugoszláv utazások egy már-már nyugat-európai világot tártak elénk, a tenger csodájáról nem is beszélve. Aztán 1963-ban megszületett a háromévenként igényelhető turistaútlevelel nyugatra is; még 50, később 70 dollárnyi nyomor-útipénzt is lehetett vásárolni hozzá. Micsoda szabadság volt ez, Uramisten! Amikor Hegyeshalomnál a háború után először átléptem a határt, csak kicsit meg kellett volna erőltetni magam, és saját szárnyammal repülök tovább. EU-tagként, örök magyar elégedetlenségünkben morgolódva, gondoljunk vissza néha, milyen abszurd purgatóriumból tántorogtunk idáig. A klasszikus jóléti társadalom nyugat-európai aranykorát lekéstük ugyan, a mai szabadság és demokrácia bonyolultabb – de azért szabadság és demokrácia.

Aztán voltak a kiküldetések, delegációk, kongresszusok. Micsoda sündörgések, ügyeskedések és harcok egy-egy utazásért! Ezek a kiruccanások a pártállam vidám barakkjából, ezek a behatárolt kis szabadságok hozták létre a szabadság illúzióját. A politika enyhültével aránylag sokat utaztam magam is (írótalálkozók, PEN-kongresszusok, felolvasó-körutak), főként az akkor még megosztott két Németországban. Az NSZK-ban – a biztonság, az emberek közérzete, hangulata, a prosperitás, az áruházak és az árukinálat mellett – élmény volt a sokféle vendég is a hazai egyneműség után. Az olasz, a francia, a görög, megannyi keleti konyha változatossága. Itt ettem először kínai étteremben, mert nálunk akkor még csak a nagy szocialista kínai testvériség volt kapható, de nem volt sehol kínai konyha. (Nagyszerű, ha nem bővli.)

Az NDK-ban ezzel szemben kimondottan kellemetlen élmény volt étterembe menni. Összetévesztették egy internáló táborral. Az étterem kétharmada üres volt, mégis az előtérben kellett várni, amíg a pincérnek öltözött smasszerek egy-egy embert beparancsoltak a kijelölt asztalhoz. Sokszor jártam Kelet-Berlinben, átutazóban is, és mindig irtóztam ezektől az érthetetlen étkezésektől.

Történt egyszer, hogy vacsora után elmentem bóklászni az Alexanderplatz környékén. (És az ember bárhol beleütközhetett a várost kettévágó falba.) Egyszer csak remek, jókedvű jazz-muzsika szólt valahonnan. Áthallatszik Nyugat-Berlinből, gondoltam, majdan máris ott álltam egy hangulatos kiskocsmá bejáratánál, és bent szólt az isteni élő jazz – zongorista, bőgős, trombitás. Azonnal beültem a pulthoz, krigli Radebergert rendelve (máig a legjobb sörök egyike, az országdarabolásnál az NDK-hoz került). Akik ebben a kocsmában üldögéltünk, aznap este, elszálltunk a kellemetlen NDK-ból a jazz mennyországába. Olyan jó volt és abszurd, hogy nem felejttem soha. Sokkal később New Yorkban, a Harlemben talákoztam csak ehhez fogható hangulattal.

Nálunk a jazz-kocsmák mindig hiányoztak. Igaz, sokáig maga a jazz is. Szinte földalatti életet élt. Az örömeinek világa zenei szamizdatként vegetált. Mostanában kezd élni nálunk is, bővül a közönsége, és ez mindig segít a kibontakozásban. Régi, lassan már klasszikus példa egy világszámnak mondható jazz-zongoravész, aki sok éve, minden hétfőn beül a Maros utcai John Bull Pub zongorájához, és boldogan játszik. Ez a boldog zenélés, ez az alkotói szenvedés nélküli öröm a jazz egyik lényege. Ebből születik a díszítés, az improvizáció. A nagy mesterek, Vukán, Szakcsi-Lakatos és társai mögött ott sorakozik a remek utánpótlás. De a végre szaporodó nagy koncertek helye a jazz-kocsmá – van is meg nincs is. Mindenesetre több kéne.

Görgy Gábor, fn.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló